

CULTURA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTELOR PE AN:
Pentru învățători, preoți, studenți și săteni 200 Lei
autoritățile sătești 300
instituții particulare și de stat 400
Iar de la 500 de lei în sus, pentru sprijinitorii acestei foi.

„LUMINEAZA-TE ȘI VEI FI: VOIEȘTE ȘI VEI PUTEA,”
C. A. ROSETTI.

Director:
Generalul NICOLAE PETALA

REDAȚIA, STR. REGALA No. 16.

BUCUREȘTI 24 FEBRUARIE 1929

ADMINISTRAȚIA STR. REGALA No. 16

ANUL IX, Nr. 267.
Apare în fiecare Duminică

Pilda răilor

I Stăruința fără-de-legii

Suntem cu toții martori cum, în mijlocul vieții obștești, se pornește odată o vilvă împotriva unor apucături rele, împotriva unor fără-de-legii și mai al crede atunci că, în urma unui război purtat în ziare o săptămână-două, cei vinovați s'au speriat, cerul s'a înșeninat și îndreptarea s'a făcut.

Amară rățacire! Răul nu dăre așa, cu una cu două. După ce te ai culcat pe-o ureche, socotind că, despre partea aceea, răul s'a îndreptat și de acolo înainte poți să-ți îndrepti puterea de curățire alurea, așii că nici vorbă ca răul să fi pierit, după o hărțuială de două săptămâni la ziar. Mai trece vreme la mijloc și așii că racla iar lese la iveală alurea.

II

Cite a văzut lumea!

1. *Stupefiantele.* Așa a fost, de pildă, cu lupta dusă împotriva «stupefiantelor». După cit s'a scris în treburile acestea; după amănuntele îngrozitoare scoase la iveală anul trecut în această privință, după ce ziarul «Curentul» începuse a tipări și un roman, cu zugrăviri care au făcut pe scriitorul Brătescu-Voinesti să scrie în «Universul» că rău se face de se pun înaintea obștii scârbe ne mai pomenite; după ce afacerea încăpuse și pe mina judecării; după ce a fost și o turburare, cu lovirea d-lui Pamfil Șeicaru, directorul ziarului «Curentul», de către unul care se simțea lovit de lupta ziarului împotriva mâncătorilor de cocaină, ai fi crezut că treburile merg bine, că s'a pus frâu, că o primejdie a fost stăvilită. Dar fost-a așa? A trecut ce a trecut și iarăși s'a auzit de astfel de isprăvi, ba la Galați, ba peste munți. Cu toată urgia pornită asupra cocainei, cu toată urmărirea, cetele lacomilor de a o sorbi s'au încotmit alurea, au găsit cocaină, legile au rămas tot așa de moarte ca mai înainte și racla și a văzut de pcatele ei înainte. Ce au făcut ziarele a fost o furtună de cel mult o lună de zile și pe urmă lucrurile au intrat iar în făgașul lor.

2. *Otrăvirea prin spirtoase.* Azi este înaintea obștii nelegiuirea cu otrăvirea oamenilor prin băuturile spirtoase. Zarva ziarelor este tot așa de mare, ba chiar și mai mare decât cea cu stupefiantele, pentru că au fost la mijloc și oameni morți. Deși se vorbește de măsuri, de judecări, de legi, de închideri de prăvălii, de confiscări, de urmări aprige, care au să mai vie, totuși noi nu credem. Căci otrăvirea oamenilor prin băuturi nu e lucru nou, cu toată zarva care se face a cum. Poate să fie mai mult de 20 de ani de când Dr. Șumuleanu, profesor la universitatea din Iași, și pe atunci chimist al Primăriei Iași, a prins lucruri la fel. Și dacă n'au fost în măsură în care s'au prins acum și nu s'a putut face zarva de acum, fiindcă nici nu s'au petrecut la centru, dar lucrul a fost. Care a fost însă urmarea? Nicuna. Ba încă lucrurile așa au trecut, că lumea a și uitat de ele. Iar acum au eșt la iveală, pe o scară mai mare, ca ceva nou, deși sunt lucruri care au mai fost și au să mai fie. Căci psihologia zarvelor este că ele trec și nu lasă niclo urmă.

III Cei cu mirosul subțire

Cel care se fac vinovați de fapte care stau o clipă înaintea ochilor multămii ar trebui de fapt să fie foarte liniștiți. Dacă ar fi bunii psihologi, ar trebui nici să nu le pese. Ei ar putea să și spuie: Ei, ce are să fie? Are să sune ziaarele o săptămână-două, și pe urmă pace și sănătate. Ne vedem de ale noastre cași pînă atunci, iar peste un an o să trebuiască să scuturi pe om de păr, ca să și mai aducă aminte de ce a fost. Fapte sunt atâtea care se petrec, încit mintea omului îndată este furată de altele.

Nu e așa? — Nu e așa, ar putea răspunde careva. Uite, a fost vilvă cu cazul *Fălcoianu*. A scăpat? — N'a scăpat. Dar vezi, pul cazurile în care e vorba de unul singur. În aceste da, omul se poate încurca. Dar cînd e vorba de tabere întregi, cu așezări întemeiate, cu oameni bogați, cu legături multe, cum sunt felurite case de desfrîu, cum sunt cluburile, cum sunt fabricile și locașurile de beție, — ei aici nu mai este ca în cazul *Fălcoianu*. Fie prin singura mișcare a sufletului, care obosște privind numai un a și se abate spre alta (proces psihologic), fie că cerurile interesate se mișcă prin legăturile lor și prin învîrtire de mijloace, — urmărirea odată amuțește. Lumea nu bagă de seamă, fiindcă în vremea aceasta, au eșt la iveală alte fapte, și așa cei care s'afirmă vilva prin isprăvile lor, rămîn la adăpost și și pot căuta de treburi înainte, pînă la o nouă ispravă.

Iată de ce acești oameni, mirosind bine cum merg lucrurile, n'au de ce fi îngrijați, cînd se simt urmăriți. Dacă n'au răbdare, fiind oameni bogați și cu legături, n'au decît să se pule în mișcare pentru a muia măsurile pornite împotriva lor; dacă au răbdare, ar trebui să și zică liniștiți: ei lasă-i că au să obosească! Și lumea cu ade-vărat obosește și nu se mai ține de ei.

IV

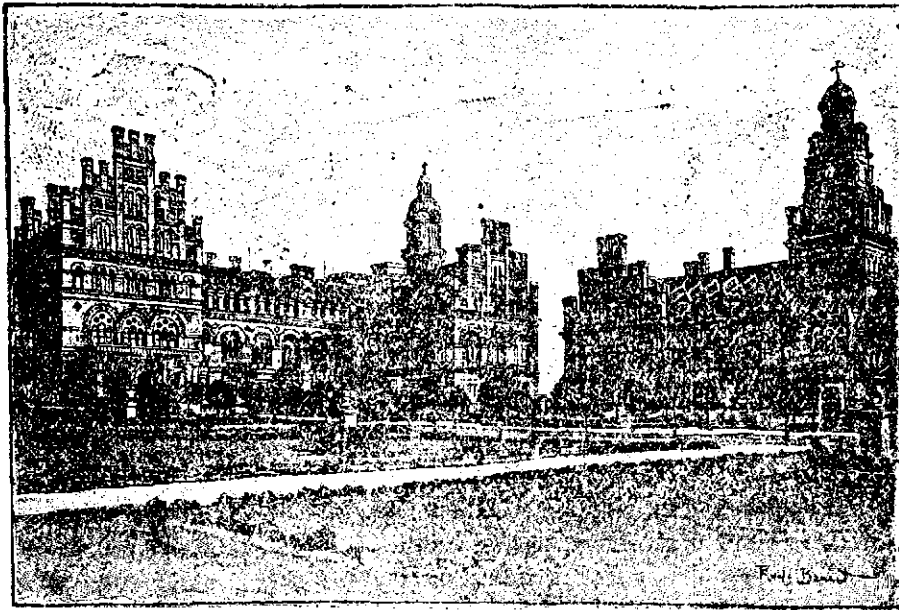
Altă țarie n'au?

Ba mai au o țarie. Oamenii aceștia sunt uniți și stăruitori. În aceasta ei sunt pildă pentru cei de treabă. Cînd îi izbește o nevoie, ca de pildă, cea de acum a otrăvirii prin beție, ei nu dau îndărăt nici un fir de păr. Sar și și apără interesele. Spun fanțoși ba că au murit oameni, din băutură otrăvită, dar nu prea mulți (eh! ce este viața cîtorva oameni pentru niște ființe fără suflet!), cum am citit la ziare; ba că ei au fabrici și instalațiuni care folosesc sporul țării; ba că, fără dinși, ce s'ar face cu porumbul care prisosește, — stau grămadă și și apără și umbra înaintea celor mari cu mlădieri de oameni subțiri cu graiuri dulci, fac adunări îndrăznețe, își strigă meritele lor în mijlocul gospodăriei țării!

Apoi nu sunt pilde niște astfel de oameni! Dacă au îndrăzneala răului și îndrăzneala jirei și stăruința neabătută de a nu lăsa de loc prada din mină și de a și urma ne trebnicia lor fără o clipă de slăbire — cum Dumnezeu că cei de treabă slăbesc așa de lute în urmărirea acestor primejdii și obosesc numaidecît? Suijitorii morții așa de hotărîți a ucide și a nu se teme de nimic, iar dătătorii de viață așa de amorții!

Iată marea întrebare și iată de ce trebuie să luăm pildă și dela cei fără de lege. Nu pentru a face ce fac ei, dar pantru a ne apăra cum se apără ei.

Arhim. SCRIBAN

Palatul Metropolitan din Cernăuți

Învățătorii și presa satelor

Gîndul nostru de la «Cultura Poporului», mereu se îndreaptă înspre site. Acolo, înfrății cu plugarii sunt învățătorii. Plecați cei mai mulți de la copilăria de lângă o prispă de țară, sufletele lor altoite cu carte, se pregătesc mai desăvârșit spre tot ce simte țărănul.

Învățătorii sunt reflexul puternic al gamei suferinții a celor ce împărtășesc de veacuri truda nerăsplătită; învățătorii sunt exponenții reali ale tuturor revendicărilor sociale ce trebuie să se înfăptuiască pentru mucenicii ogoarelor, totdeauna cuminți, totdeauna înțelegători, totdeauna mari la fapte cînd glia părinților stropită cu sânge a cerut-o.

Învățătorii purtători de gânduri noi — albine modeste în satele închise de o soartă mășteră încă — poartă în inimile lor toate nădejdiile milionanelor de plugari, cari și au dat cu prisosință, în dealungul veacurilor, tot ce se poate da pămînteste, fără multă rasplătă cuvenită.

Învățătorii sunt stegarii satelor. Ei au înțeles mai bine decît toți oamenii, cuvintele divine ale lui Iisus: «Lăsați copiii să vie la mine». Și se poate o chemare mai sfîntă decît a acestor țărani sînții cu aghiazma cărții, țărani cari cu ochii mai deschii prin slovă de cît ceilalți, și cari, nedespărțindu-se de ogorul și livada străbună, trădesc pentru copiii în cămășuici de fuioar, pentru vîstărele care au nevoie de izvorul luminii făcînd din tainele învățării?...

Și numai acei cari îi cunosc de aproape pe învățători, au trăit lângă ei și le-au ascultat frămîntările minții și ale sufletului, sunt singurii cari pot înțelege căta abnegație, căta lepadare de sine, căta jertă risipesc a ei idealuși ai satelor, pentru o singură mîngădere: că și îndeplinesc un apostolat. Nu li se putea da lor o expresie mai adevărată de cît cea de «apostoli».

Învățătorii deși modești prin dascălia lor, totuși sunt cei mai aleși oameni: Simpli la port și la vorbă, dar mari la suflet. Încît dacă ar fi atîta suflet curat și la celelalte categorii de bresle sociale s'ar schimba repede înțaișarea României, și o viață nouă ar purcede de la un capăt la altul al ei. Drumul vieții pe acești i sănătoși oameni nu îndepărtează de satele sărace, primitive și norioase, ci ei se întorc iarș c'un ideal în suflet, purtînd crucea grea pe umeri, pînă ce îi duc și pe ei, pe năsaile în întirimul de țară. Pe învățătorii deșertăciunile oragelor nu i ademnesc ci îi lasă rece și ei preferă o viață privată de bucurii numai să ramăie în satele lor cu garduri stricate, cu gospodării scunde și botezate în foame, ei să și pîmbe ochii și gîndurile pe drumurile albe de țară; ei să și înalțe concepția de viață, privind la stocismul celor cu palmele bătătorite de munca grea a ogoarelor, la piepturile arămii de arșița soarelui și la frunțile crispete de durere.

Pe învățătorii nu i înspăimîntă ja'ea satelor; ei nu fug de ea, ci ea singur vestitori de vremuri

mai bune, pun umărul în ridicarea acestor cuburi păstrătoare de sănătate socială și națională, și împărtășesc împreună cu plugarii toată nedreptatea cvășitoare asupra capetilor lor.

Învățătorii sunt oameni de admirat. Materialismul feroce al zilelor noastre nu i-a putut încătușa, căci atunci ar fi o desna'deje. Acești oameni au rămas cu o poezie în inimi; pentru ei cuptoarele învaluite în basmele rustice prețesut mai mult de cît maimuțările dela orașe; pentru ei casaș din părinți, cu prispă ușa proaspat la sărbători, cu grădinița plină de busuioi și ochii boului, cu merii din dosul casei, cu grînda veche din odaia cu scoarțe vechi, prețesut mai mult de cît toate avuțiile pămîntului.

Învățătorii sunt conservatori. Ei mai conștienți ai satelor. Ei traesc pentru consatenii lor și pentru școala. Școala li i un altar. Și cît Dumnezeu le-a dat viața, ei și scutură anii, resemnați, între p. reții triști ai școlăie, iarnă cu frig și cu lumul încetător alături cu elevii în cojocetele rupte, trupușoare secătuite de viață din copilărie. Ei își duc anii în școala înhircită încă într'o concepție veche, secătuită de viața vie a carții prin toate ordinele primite de la cei mai mari adesea fără nici o pricere de ce se petrece în aceste stupuri de albine.

Familiiile învățătorilor sunt răs-tignite. Și oameni de stat au re-cunoscut că învățătorii sunt apostoli, și pentru că sunt nu li se cuvine de cît recunoștința vor-belor.

Învățătorii să sacrifice totul, iar bugetul țării aproape nimic pentru ei. Gardiișii oragelor sunt mai bine remarcați. Învățătorii sunt rurali; ei pot să aiba hai, e ruple, ei pot să îndure o viață chinuită, ei pot fi cei mai familiarizați cu sărăcia. Au nu sărăcia e sora satelor? Și doar problema soartei învățătorilor trebuie văzută prin prizna ei de serozitate și însem-nătaea ce o dă vremea. Ei sunt avangarda culturii naționale, și lor nu li se dă puința de a trăi cum se cade.

In acești învățători «Cultura Poporului» și-a pus o nădejde nestramutată și credința loaei e că va birui numai prin ei și cu ei. Învățătorii sunt stăpîni cei mai principali pe care se clădește edificul social al unei țări. Acolo unde învățătorii nu sunt destul de apreciați, acolo înseamnă că nu i o înțelegere deplină a construirii puterice de stat și de cetăină ceva. De aceea pe învățătorii trebuie să i socotim ca a cîncea putere în stat, și ei trebuie să fie ascultați; să li se dea toată luarea aminte din partea guvernelor. Dar și învățătorii trebuie să înțeleagă serios că și ei au nevoie de o organizație puternică. Așa cum sunt astăzi organizați — învățătorii noștri sunt expuși la soarta pe care o îndură. Învățătorii sunt vinovați de viața ce o duc, pentru că nu sunt o colectivitate solid intruchipată iar glasurile lor răz-lețe, oricît de întemeiate ar fi, se irosesc în pustiu.

Intre altele ei nu au pînă acum un organ de publicitate al lor.

Ei sunt o oaste destul de puternică, dar nu au o omogenitate în lupta pe care o duc pentru re-vindicările lor. Le lipsește solidari-tatea. Ni se va răspunde: că au reviste pe județe, dar acestea s'au t reviste pur didactice ale asociațiilor lor, conduse de revizori școlari, și deci și articolele nu trebuie să supere guvernele. În aceste reviste se aduc în discuție toate chestiunile pedagogice, numai acele nu se vad care interesează de aproape viața învățătorilor; căci cu o viață fămandă de tuberculozare, ale acestora, de prisos se pun la cale toate problemele școlare. Ca să fie puternică școala, și învățătorii trebuie să fie scutiți de ingenuncherea mizeriei.

Învățătorii nu au o tribună a lor, o presă unde li s'ar să și spuie cuvîntul, mijloacele de îmbunătățire a l e traiului și ce li doare. Iată de ce «Cultura Poporului» se străduiește de atîția ani pentru înghetarea n ei puterice prese a satelor. În sate sunt atâtea probleme sociale și economice, în cît ele trebuie dezbătute prin tipar. Satele formează o lume aparte într'un stat, lume care trebuie să trăiască în o deplină armonie și progres cu cealalta lume a orașelor, — și între aceste două lumi deoseb-ba sa nu fie nici un vid periculos. De la starea înfloritoare a satelor atărnă viitorul unei țări. Unde sunt satele sărace, răpuse de alcool, de boli, de despuirea averilor de către străini, înseamnă că organismul de stat este anemic și anemia aduce toate contagiunile nefertice. Prin urmare o luare-aminte deosebită prezintă satele. Influența culturii, a economiei naționale, a independenței țărănului din mîna străinului prin cooperare, nu se poate aduce de cît prin presă.

Și cine sunt cei mai chemați, cari să vorbească încaușă, despre tot ce se petrece în sate? Învățătorii și preoții.

Și în rapiditatea evenimentelor ce se deslăsoară, se cere cuvîntul tipărit. El pleacă din sat în sat, de la om la om. El deschide o rizonturi noi și el purifică ce i rău în organismul social. Dacă orașele au atîta presă — în majoritate deșanțată — și care nu se ocupă și nu se poate ocupa serios de sate, de ce acestea din urmă să nu și formeze o presă a lor, legată de gîlle, de biserică, de trecut, de tot ce se ascunde sub fiecare lespede de piatră sau izvorăță din spiritul vremii; o presă tot așa de puternică precum e cîntea și credința țărănului român.

Iată de ce cuvîntul nostru de la «Cultura Poporului» se îndreaptă mai cu seamă spre învățătorii, preoții și ceilalți căr-turari ai satelor au priceput că dănuși trebuie să deo o nouă dovadă de orientare a tiparului pentru sate, atunci n'au decît să se pue pe acțiune.

Calea li s'a deschis prin «Cultura Poporului».

Const. Cehan-Racoviță

Viața în Slănicul Moldovei

OAMENI ȘI FAPTE

(urmare)

Cînd încerc să scriu despre Biserica ortodoxă din Slănicul moldovenesc, simt că sufletul meu se revoltă peste măsură. Mă cuprinde un mare zbucium sufletesc aducîndu mi aminte de atâtea rugăminți îndreptate către «cei mari», pentru a veni în ajutorul unor oameni năpăstuiți de soarta vitregă a războiului trecut. Cîte ploconiri, cîte rugăminți și cîte cerneală și hîrnie s'au îndreptat către inimile «oamenilor dela putere», dar toată strădania noastră a rămas zadarnică. Să bați doi-sprezece ani la poarta unui Minister al Cultelor, care are în grijă soarta bisericilor și să nu și se deschidă, asta pare o poveste; și totuși este o realitate. Asupra Slănicului moldovenesc s'a năpustit urgia vremurilor războinice și a pusit totul. Cine a văzut Slănicul — după războiu — a rămas indusiat și cu inima frîntă de zori școlari, și deci și articolele nu trebuie să supere guvernele. În aceste reviste se aduc în discuție toate chestiunile pedagogice, numai acele nu se vad care interesează de aproape viața învățătorilor; căci cu o viață fămandă de tuberculozare, ale acestora, de prisos se pun la cale toate problemele școlare. Ca să fie puternică școala, și învățătorii trebuie să fie scutiți de ingenuncherea mizeriei.

Învățătorii nu au o tribună a lor, o presă unde li s'ar să și spuie cuvîntul, mijloacele de îmbunătățire a l e traiului și ce li doare. Iată de ce «Cultura Poporului» se străduiește de atîția ani pentru înghetarea n ei puterice prese a satelor. În sate sunt atâtea probleme sociale și economice, în cît ele trebuie dezbătute prin tipar. Satele formează o lume aparte într'un stat, lume care trebuie să trăiască în o deplină armonie și progres cu cealalta lume a orașelor, — și între aceste două lumi deoseb-ba sa nu fie nici un vid periculos. De la starea înfloritoare a satelor atărnă viitorul unei țări. Unde sunt satele sărace, răpuse de alcool, de boli, de despuirea averilor de către străini, înseamnă că organismul de stat este anemic și anemia aduce toate contagiunile nefertice. Prin urmare o luare-aminte deosebită prezintă satele. Influența culturii, a economiei naționale, a independenței țărănului din mîna străinului prin cooperare, nu se poate aduce de cît prin presă.

Și cine sunt cei mai chemați, cari să vorbească încaușă, despre tot ce se petrece în sate? Învățătorii și preoții.

Și în rapiditatea evenimentelor ce se deslăsoară, se cere cuvîntul tipărit. El pleacă din sat în sat, de la om la om. El deschide o rizonturi noi și el purifică ce i rău în organismul social. Dacă orașele au atîta presă — în majoritate deșanțată — și care nu se ocupă și nu se poate ocupa serios de sate, de ce acestea din urmă să nu și formeze o presă a lor, legată de gîlle, de biserică, de trecut, de tot ce se ascunde sub fiecare lespede de piatră sau izvorăță din spiritul vremii; o presă tot așa de puternică precum e cîntea și credința țărănului român.

Iată de ce cuvîntul nostru de la «Cultura Poporului» se îndreaptă mai cu seamă spre învățătorii, preoții și ceilalți căr-turari ai satelor au priceput că dănuși trebuie să deo o nouă dovadă de orientare a tiparului pentru sate, atunci n'au decît să se pue pe acțiune.

Calea li s'a deschis prin «Cultura Poporului».

mai trimis celor mari, dar la nici una n'am primit răspuns mîngăietor. Iată o plîngere — dintre atâtea altele — îndreptată către d. Lapedatu, fostul Ministru al Cultelor, pe care o reindreptăm către d. Aurel Vlad, actualul Ministru al Cultelor, cu nădejdea că va fi ascultată și îndreptată. Această plîngere poartă data de 14 Februarie 1928, și e trimisă de comitetul de construcție al Bisericii «St. Gheorghe» din Cerdac Slănicul Moldovei, cu numărul oficial 152:

Domnule Ministru,

«Ne doare în inima că tot pe drumul desnădejdelor mergem de 11 ani... E atîta durere în sufletul nostru creștinesc! E atîta zbucium în noi, încît, ne vedem silii — pentru cea din urmă dată — să ne îndreptăm în spre ajutorul Excelenței Voastre. Cu două săptămîni, înainte de moartea marelui bărbat de stat I. I. C. Brătianu, i-am făcut, fostului prim ministru, cîte voinjic ulenic al ilustrului dispărut. Războiul din 1916 — 1918 ne-a distrus cu desăvârșire... Azi, pe ruinele acestui sat — rodul unui barbarism prea crud — 120 de ortodoxi creștini pîngem cu sfîșieri de inimă. Pe lângă toate așeză-mintele acestui sat, războiul — a distrus și Sf. Biserica «St. Gheorghe», pe care, de 11 ani rîvnim s'o reclădim. Nu putem face nimic; suntem prea săraci în m un și i Carpați, pleșuviți de secură nemiloasă a străinului. Viața noastră este prea crudă; soarta noastră este soarta Moșilor din munții Abrudului. Fără hrană, fără casă cum trebuie, fără nici un ajutor dela conducătorii noștri cei mari, ce ne vom face și unde vom ajunge? Cersim hrană dela străinii cari se îmbogățesc în propria noastră casă, în care noi muncim ca vitele necăjite. Avem o vie dorință. Vrem să avem Biserica în sat. De aceea vă rugăm, din inimă, să ne ajutați cu o cît de mare subvenție ministerială, pentru ca să ne putem reclădi Biserica «St. Gheorghe», din această parohie, care singura din țară — credem — că n'a fost despagubită de pe urma războiului. Suntem într'un impas desnădăj-duit; ajutați-ne. Ii ani ne am rugat la Ministerul Cultelor, pentru subvenție, dar n'am primit nici o bucurie. Nădăjduim că Excelența Voastră veți ajuta pe niște frați creștini ortodoxi, cari se zbat în mizerie și cari lacrimază pentru Biserica».

Domnule Ministru, este ultimul nostru strigăt desnădăjduit, care, credem, că va avea un adănc răsunset în inima Dv. înțelegătoare. Dați-ne sprijin; ajutați-ne să ne facem Biserica și dărnica Excelenței Voastre o vom păstra cu o vie recunoștință în inimile noastre desnădăjduite și însingerate».

În numele credincioșilor am semnat subsemnatul, ca președinte al comitetului de construcție al Bisericii «St. Ghe. rghes». Este un an de atunci, și Ministerul nici n'a răspuns, barem, la strigătul nostru, Slănicienii ortodoxi sunt săraci; ei au nevoie de ajutor. Slănicienii cumpără mămăliga, cumpără hrana de toate zilele, deoarece în acea parte muntoasă a Slănicului nu se face nici un fel de semănătură. Pentru hrană, ei muncesc cu brațele pe unde pot, dar «cei mari» nu se mai gîndesc la dănuși, cum trăiesc și de ce au trebuință. Alături de Basarabeni năpăstuiți de secetă, ca și de Moșii sărăciți de străini, Slănicienii trebuiesc ajutați. Altfel, se va continua cu o nedreptate neertătoare...

N. C. Munteanu-Muotmarg

Cugetări

Domnia mașinei și a bunurilor materiale a dus la pierderea religiei, iar omul a rămas un vagabond fără cămin, servind ca material pentru creațiuni utilitare. Domnia teoriei, care cere atotputernicia mașinei în univers, și transformă oamenii în mașini, este asemenea unui vulcan, care în erupțiunea sa varsă gaze fierbinți și flacări lava sa în-groapă așezările omenești, în-năbușind viața.

În civilizația modernă, în care un număr considerabil de cetățeni servesc drept material iar raporturile sociale au ajuns într'o mare măsură utilitară, omul e rău valorificat. Căci revelația ființii omenești nu stă în faptul că i o forță, ci că este un spirit.

Tagore

P A G I N A L I T E R A R Ă

Slăbănogul din Capernaum

Duminică 24 Februarie

Intr'una din zile a intrat Mântuitorul în Capernaum ca să aducă și aci binecuvântarea sa dumnezeiască, ușurătoare de suferințe și boale. Casa în care propoveduia cuvântul, după cum ne spune Evanghelia, fu încurcând plină de mulțimea care venise să-l soarbă învățăturile isvorătoare de viață nouă.

Auziseră locuitorii Capernaumului de graiul minunat și plin de iubire al Mântuitorului, auziseră de minunile lui, și acum dau năvală în casa unde era El ca să audă, să vadă și să simtă cuvântul, minunea și dragostea lui.

Și s'a spus Evanghelia de azi că a venit la Mântuitorul, în această zi, un slăbănog, purtat de patru oameni, pe patul său. Grea îi va fi fost boala și mult îi va fi ros viața încât să nu mai poată umbla deloc. Nu-l puteau purta picioarele în fața Mântuitorului, dar îl purtau credința și nădejdea că Hristos, despre care auzise că binevestește săracilor, orbilor și celor slabi întărește, îl va face și pe el sănătos. Iși ispășise păcatul și acum aștepta vindicarea pe care o dorea din toată inima.

Dar norodul fiind prea mult, cei patru nu s'au putut apropia de Iisus, ci au descoperit casa și au pogorit patul cu slăbănogul în fața Mântuitorului.

Și văzând Mântuitorul credința lor și cunoscând inimile lor și nădejdea lor în puterea lui de a face minuni zice slăbănogului: «fiule, iartă-ți-se păcatele tale, scoală-ți și ridică patul tău și mergi la casa ta...» Marcu 2,5,11.

«Și s'a sculat îndată și ridicându-și patul, a ieșit înaintea tuturor, cât se spaimântau toți și laudau pe Dumnezeu zicând, că nicio dată n'am văzut așa». Marcu 2,12.

Toți cei de față s'au bucurat de însănătoșirea slăbănogului și au crezut în Mântuitorul ca în adevăratul Dumnezeu.

Doar fariseii și cărturarii, cei cari nici pe ei nu se mântuiau și nici pe alții nu-i lăsa să se mântue, priveau cu ură pe Mântuitorul și cărtiau în inimile lor împotriva lui. Ei întodeauna s'au împotrivit Mântuitorului și această voită împotrivire le-a adus pedeapsa de veci.

Iubiți creștini, în Evanghelia de azi deosebit două categorii de oameni: unii cari doresc pe Hristos și caută mântuirea cu prețul oricărei jertfe și alții cari urăsc pe

Hristos și resping harurile sale.

Ferice de cei dintâi cari, întocmai ca slăbănogul, plini de răbdare așteaptă pe patul suferințelor sufletești și trupești până credința și nădejdea îi poartă și înjunche la picioarele Mântuitorului cerând iertare și însănătoșare. Ferice de ei că au făcut tot posibilul să ajungă la Hristos, să-L cunoască, să simtă că viața cu El este cea mai frumoasă și să se întoarcă astfel acasă oameni renăscuți.

Pe aceștia noi trebuie să-i urmăm. Să căutăm pe Hristos, să ne închinăm viața lui și să petrecem viața cu El. Să părăsim, întocmai ca slăbănogul, casa noastră în care lăcăm cu sufletul și în trupul și să mergem la El, la Biserica lui și să ne rugăm lui pentru îndreptarea noastră sufletească și trupească.

Da, iubiți creștini, să încercăm totul pentru a merge la Hristos. Să n'așteptăm patru oameni cari să ne poarte pe brațe în fața Mântuitorului, ci să avem numai credință, nădejde, dragoste și bărbăție de a pași în fața lui și atunci îl vom afla.

Să luăm aminte de la slăbănogul de azi, iubiți și frați creștini, să nu lășăm niciun prilej nefolosit de a merge la Iisus. Ați văzut cum el a fost în stare să ceară desfacerea acoperișului dela casă, numai să poată ajunge în fața Mântuitorului. Să desfacem și noi acoperișul atâtor ocupații cari ne țin departe de Hristos, să spargem și noi zidul păcatelor pentru a putea ajunge în fața lui Iisus, ca astfel văzând El credința noastră să ne zică și nouă: «sculați-vă și mergeți la casele voastre, Ce fericită zi va fi aceea pentru noi!»

Să luăm aminte, fraților, că Mântuitorul ne vine în ajutor numai dacă noi voim să mergem la El așa cum a voit slăbănogul de azi.

Să nu fim ca fariseii și cărturarii, cari din ură cărtiau împotriva Mântuitorului, căci ne vom atrage pedeapsa veșnică.

Mântuitorul are putere pe pământ de a curăți sufletele și a vindeca trupurile de boale. Către El să ne îndreptăm inima, fraților, în orice ispită ce ne vine din diavol și El ne va mântui, în orice boală și El ne va ușura. Cererea noastră către El făcută cu credință ne aduce întodeauna mângăierea sufletească și trupească, acum și în veci.

AMIN.

Pr. D. D. Achimescu

Bibliotecile sătești Cum să ne rugăm

Rugăciunea e religia în acțiune
Auguste Sabatier

Aflu din «Banatul», revista dela Timișoara, frumos tipărită și căreia poetul A. Cotruș caută să-i inspire un suflu de artă căteva lamuriri despre «Asociația Culturală din Banat». Allam astfel că asociația, de sub președinția activului profesor dela Academia Comercială din București, d. Em. Brancovici, a ținut prin membrii săi un mare număr de conferințe, a înființat Bibliotecile pe lângă școlile secundare (12 biblioteci secundare) și prin numeroase sate bănațene (peste 150 de biblioteci sătești).

Nu mai date fiind priceperea inițiatorilor, că bibliotecile au fost frumos înzestrate, cu cărțile cele mai indicate și așa organizate ca să fie oricând la îndemâna cititorilor.

Căci să sperăm că timpurile s'au mai simțit. Imi aduc aminte ce însemna pe vremuri «biblioteca» internatului Sf. Sava. Multă vreme am fost intrigat de cuprinsul unui înalt dulap, închis ermetic și proptit de unul din pereții salei de apel. După trei sau patru ani, de viață în internat, am văzut într'ouă după amiază un pedagog căutând ceva în rafturile dulapului și am descoperit cu prilejul acesta că acolo era o bibliotecă. L-am rugat să mi dea și mie un catalog, ca să-mi aleg o carte. Mi-a dat cheia: alegeți ce vreți; pe urmă închideți și au-mi cheia. Să nu uitați deschis.

Bunavoința, n'ași putea spune că-i lipsea pedagogului nostru cu ochelari și veșnic cu pardesiul pe umeri, dar de ales cărți era ceva mai greu. Raftul de sus era plin de cărți noi și frumoase alinate: vre'o zece, douăsprezece volume masive pe hârtie velină: «Proverbele Românilor» de Iuliu Zane. Pe urmă o mulțime de cărți donat, probabil direct de autorii lor: «Contribuție la problemele monetare», de Iosif Marinescu; «Mănăstirea Probata și împrejurimile ei», de nu mai știu cine, vre'o trei patru volume de Popp—Florantin, două teze de doctorat în medicină, câteva numere despre chioție din «L'annuaire Encyclopédique», un însemnat număr de «opuri» istorice, etc.

Erăm copil și asta-i imagina pe care o păstrez și astăzi despre o bibliotecă secundară.

Un confrate povestea aiurea ce era biblioteca sătească din satul lor.

Un dulăpior cu ușa de sticlă. Înăuntru, volume cărora nu li se puteau citi decât cotoarele; dar autorii și operele, erau tot atât de mult din marealitate rară, sin-

gură vie și atrăgătoare, câte erau cele din biblioteca internatului. Și dacă ar fi fost numai atât. Dar dulăpiorul era închis cu două lacăte, cheile erau la d. secretar al comunei, care era indignat cînd i se cerea vre'o carte: să se fure sau cumva să se piardă? «el e răspunzător?».

Nădăjduesc că nu asta e soarta bibliotecilor din toată țara. E adevărat că nimic nu e mai dificil, decât să alcătuiești o asemenea bibliotecă: trebuie să cunoști bine toată literatura, să cunoști și psihologia celor cărora te adresezi. Trebuie să știi să dozezi autorii și diversele preocupări. Să «unești ut lul cu agreabilul».

În alte țări există legi speciale pentru alcătuirea bibliotecilor. O instituție specială furnizează asociațiilor culturale cărțile de care are nevoie ca să-și înzestreze bibliotecile. Și se respectă anumite criterii.

S'a vorbit și la noi despre o lege a bibliotecilor. Se planuie înființarea a zece mii de biblioteci populare, care ar fi centralizat fondurile culturale ale comunităților și societăților industriale (obligat prin lege să

aibă fonduri culturale). Ar fi fost și un deuseu pentru literatura românească (aproape 10 mii de exemplare tiraj asigurate autorilor, care ar fi îndurat rigoriile unei selecții).

Era un gând înțelept care, nu știu dacă se va realiza vreodată.

Bibliotecile cari se deosebesc atât de mult între ele, bibliotecile, cari pot fi niște organisme vii, sau din potrivă ralturi moarte, vor continua să fie formate, după capriciul întâmplării și mai nou încă: după priceperea celor străini de inima cărții. Nu s'a scris la noi nimic despre cel mai bun mod de alcătuire a unui mănunchiu folositor de cărți ministerul nu s'a preocupat un moment de această vastă operă menită să continue și să întregască școala. Nimeni nu înțelegă, nu controlează, nu comunică nimic în privința bibliotecilor din țară, deși nimic nu ar fi indicat ca un buletin al lor, menit să ne arate câte sunt, cum sunt alcătuite, dacă au inventat și cum funcționează. Când sunt inspectori, la toate ministerele și pentru frunzele tălate de câini.

Camil Petrescu

Notele „Culturei Poporului”

Tifus exantematic. În Rusia în 1926 au fost 55841 cazuri de t. exantematic, iar în 1927 40.214.

China. În 1675—1677 a fost un român în China și anume Spătarul Nicolai Milescu. Amănunte interesante despre această călătorie găsiți în publicația lui E. Grigoraș, editată în 1926 de Casa Școlilor.

Folklor. W. I. Thoms a propus pentru prima oară cuvântul folklor în rev. «The Atheneum» din 22 August 1846.

Prima societate folkloristică pe lume s'a înființat în 1878 în Anglia: «Folklor Society». În rev. «Șezătoarea» din 1907 | No. 6 se poate vedea că se proiectase o societate a folkloriștilor români: Există ea oare? Cine o compune? Ce a lucrat? Știe cineva să ne răspundă?

Morți. În Statele unite ale Americii au murit 2677 medici în decursul anului 1926.

Dr. Davila. La 8 Aprilie 1928 s'au împlinit 100 de ani de la nașterea sa (Avilă Spania).

Poșta. Primul director general al poștelor la noi, a fost Mihail Pencovici, la 1850—1858. Până în 1928 XII s'au perindat la P. T. T. română 53 de directori generali.

Extrase de DR. APOSTOL

Noțiuni de igienă alimentară

Lecție predată la 11 Decembrie 1928, Doamnelor de la Societatea «Crucea Roșie» filiala Cluj.

Se recomandă deci o foarte mare atenție în consumarea unor atari delicatose.

Acum să ne ocupăm de Botulism. Botulismul e o boală gravă. Numele vine de la botulus, care înseamnă cărnățarie. Cauza boalei este bacillus botulinus care are slori foarte rezistente și care elaborează o toxină foarte puternică. Se găsește în conservele alimentare de casă sau industriale. Botulismul se deosebește de alte intoxicații alimentare prin lipsa febrei, a turburărilor gastro-intestinale alarmante și a semnelor generale.

După 3 zile de la apariția intoxicației apar fenomene neuroase paralizice și anume: turburări ale vederii, strabism, căderea

pleoapei superioare, uscăciunea limbii, gâtului și nasului, turburări în vorbire, înghițire și respirație. Moartea vine a 8-a zi dela intoxicație.

Față de acest pericol mare, trebuie să fim extrem de atenți cu conservele alimentare. Tratamentele actuale nu dau rezultate foarte bune.

Botulismul mai este cunoscut sub numele de Allantiasis sau greșit denumit de germani Wurstvergiltung. Microbul botului a fost descoperit în 1895 de Van Ermenghen.

Nu putem termina acest capitol fără a ne ocupa de accidentele produse de substanțele toxice provenite din vasele metalice în care se pregătesc, pă-

trează și transportă alimentele puse în consumație pentru public. Consecutiv contactului acestor alimente cu substanța metalică a vasului respectiv se formează diferite săruri periculoase sănătății mai ales dacă vasele sunt de aramă necesitarilor sau de plumb. Din acest punct de vedere sardelele sunt foarte periculoase.

Din cauza diferitelor substanțe ca: acid boric, acid arsenios, etc, întrebunțate la conservarea diferitelor alimente, precum și a unor coloranți de anilină, se pot întâmpla multe accidente.

În ultima parte a lucrării noastre ne vom ocupa de cărnurile parazitare. Paraziții obișnuiți ce se cuibăresc sub diferite aspecte și forme evolutive într'o carne consumabilă sunt următorii:

a) Tenia inermis sau saginata fără a ne ocupa de accidentele produse de substanțele toxice provenite din vasele metalice în care se pregătesc, pă-

tenia în genere, în limbajul comun se numește panglică. Tenia inermis are capul ca un fus, fără cârlige, gât lung, inelele care alcătuiesc trupul seamănă cu semințele de dovleac. Ajung la o lungime de 10—15 metri cu 2000 de inele.

Tenia inermis la bou, dă larve închise denumite cisticercus bovis și cari invadează musculatura falcilor și a limbii. Dacă omul consumă o astfel de carne cisticercul se dezvoltă în intestinul său dând naștere la o tenie inermis. Cu cât se consumă această carne crudă cu cât și frecvența teniei este mai mare.

La porc găsim larve de tenia solium. Această tenie are o lungime de 2—3 m., are capul globulos cu 4 ventuze și 30 cârlige. Larvele de tenia solium sunt denumite cisticercus celulosae și au cârlige. Carnea apare presărată cu niște beșicuțe lunguețe mai ales la partea inferioară a limbii. Carnea e palidă și tro-

nește la mestecat parc'ar avea nisip. Larva pătrunsă în intestinul nostru prin carnea crudă sau incomplet prăjită sau fiartă, se dezvoltă. Scolexul cu ghiarele lui, adică viitorul cap al panglicii, se fixează de peretele intestinal și acolo se dezvoltă dând naștere la Tenia Solium. Ea este mai rară la om, ca cea dintâi.

O temperatură de 70 grade timp de 2—3 ore distruge larvele dintr'o carne infectată.

Trichinoza e o boală foarte gravă și fără leac, ce o dă Trichina, un vierme mic, cilindric, lung de un milimetru. Larva lui are formă de spirală (Trichina spiralis) și e înclătă. Se găsește în mușchiul de porc, care ia aspectul unei cărni presărate cu beșicuțe albe, vizibile cu ochiul liber, cari pot fi socotite la un milion, la un kgr. de carne de porc.

Beșicuțele acestea intrate în corpul nostru sunt supuse, în

Mulți oameni și-au pierdut credința în Dumnezeu, pentru că rugăciunile lor n'au fost îndeplinite. Ei cer un lucru și nu-l primesc, ceiace-i face să se invoiască de adevărurile cuprinse în Sf. Scriptură. Dar a se ruga nu e lucru ușor și noi trebuie să știm care e adevărata rugăciune.

Sunt mai multe feluri de a se ruga și nu toate felurile sunt bune. Sunt mașini de rugăciune cum e moara de rugăciuni a locuitorilor din Tibet; este mormărea automatică a celor ce se roagă fără viață, fără gândire, fără suflet, este mortificația ce și impun unii din ordin sau din frică, fără credință și fără dragoste.

Sunt rugăciuni care n'usdecă o mască. Așa e rugăciunea răzbușătorului sau a tâlharului, care cere să izbutască în socotelile lui. În cazul acesta, rugăciunea e un păcat: «corupție optimi pessima» cum spune Tacit. Sunt rugăciuni zadărnice, pentru că sunt făcute fără credință; vorbe goale recitate din gură, iar nu izvorâte din inimă; rugăciune de paradă, rece și vagă, pe care o repetăm ca pe o poezie oarecare. Sunt mulți care se mulțimesc de a fi toată viața lor cerșetori față de Dumnezeu și își închipuie că, de oarece îl este dragostea și bunătatea desăvârșită, cererile lor vor fi îndeplinite. Într'această rugăciune e numai a ne ruga în însemnă numai a cere lucruri de care avem nevoie. Rugăciunea trebuie să fie legătura strânsă cu Dumnezeu.

Fiecare om are felul său de a se ruga. S'ar putea zice că rugăciunea e ca și omul. Apostolul Pavel a zis: «Cînd eram copil, vorbiam ca un copil, gândeam ca un copil; cînd am ajuns om, a pierit din mine ce era de copil». În privința rugăciunii, sunt unii care n'au mai ajuns oameni și au rămas tot copii. De aceea sunt creștini care au încă nevoie de lapte, iar nu de o hrană solidă. (Evrei V, 12—14). Cauza e că ei n'au trecut Iordanul (Răul morții). Ei au trecut prin Marea Roșie, ca Israelii, dar lăncează încă în deșertul descurajării și a nemulțămirei. Rugăciunea lor e fără tărie, și fără avânt și au atâtea de cerut lui Dumnezeu, că nu se mai gândesc la nevoie altora și nici n'ar putea s'o facă.

Iordanul e o închipuire a Crucii, și dacă noi n'am înțeles că calvarul nu înseamnă numai «iertarea păcatelor» ci și «Scăpare de sub jugul pă-

catului», atunci suntem încă copii, din punctul de vedere spiritual. Numai cînd am murit în Hristos, suntem cu adevărat slobozi și slujitori credincioși ai lui Dumnezeu. Numai atunci noi învățăm să ne rugăm, cum Dumnezeu vrea să ne rugăm. Adică nu numai să cerem ci să luăm ceiace Dumnezeu ne-a dat prin sângele lui Hristos. «Totul e al vostru», spune Apostolul Pavel în l epistolă către Corinteni 3.

Cu cât învățăm mai mult în viața spirituală, cu atât înțelegem mai mult importanța rugăciunii și locul ce trebuie să-l aibă în activitatea noastră lată cum și-a exprimat Paul Valotton ideile lui despre rugăciune:

A te ruga, înseamnă a comunica cu lumea puterilor superioare, cu puterile binefăcătoare și mai ales cu Iisus Hristos, care e cel dintâi printre aceste puteri: cu Iisus Hristos, stăpânul omnirii, umanității în domeniul spiritual și trimisul lui Dumnezeu pe pământ.

«A te ruga, e a-ți pune sufletul în unison cu infinitul; a te ruga, e a te înălța până la izvorul cunoștinței al lumii.

A te ruga, e a te înălța ca mierla, drept spre soare spre soarele spiritual, în mijlocul zămislirii vieții, pentru ca, de acolo, să ne întoarcem la datoriile noastre din lume pe pământul întunecat și posomorât.

«A te ruga e a-ți lumina spiritul la razele strălucirii veșnice. A te ruga, e a face o baie spirituală în oceanul perfecțiunilor divine: Adevăr, dragoste, sfințenie, dreptate și de a lua din cea bae puteri pentru lupta vieții.

«A te ruga, înseamnă a te reculege, a fi surd la zgomotele deșarte ale lumii, a intra în altarul ce fiecare poartă în el, și astfel să asculte glasul lăuntric și trainic, răsunet înțelepciunii, bunătății, Fru museței supreme. În fine a te ruga, e a avea o convorbire cu Dumnezeu».

Caterina din Siena a zis «Rugăciunea adevărată nu stă în mulțimea cuvintelor rostite ci în elanul sufletesc ce se înalță spre Dumnezeu. Te ce facem sau zicem, cu timpul de a mântui lumea, e rugăciune. A face întodeauna binele, e a te ruga întodeauna».

Florica Scribă
Prof. în Chișinău

carne de porc din America, un tricigina e foarte răspândită.

Botrioccephalus latus, este o vierme lung de 2—8 m. cu cap ovoid prevăzut cu 2 ventuze. Corpul e alcătuit din 4000 de inele, mai largi decât lungi, câte o pată neagră. Acest vierme trăiește în intestinul subțire omului, cănelui și pisicii. Oul ca să se desvolte trebuie să-și jungă în apă. Larva prin care se are înnoață în apă. Nu știu, cum ajunge în mărunt și mușchii peștelor de unde junge la om. Se recomandă de a nu se mânca decât pește bine fiert sau fript. Larvele ajunse în intestinul nostru se fixează pe ventuzele de la cap. După 40 zile devine vierme adult. E în vent și în delta Dunării. Botul celalut produce o anemie gravă edeme, emoragii, diferite, slăbiciune foarte mare.

de Dr. O. APOSTOL

Ce îndrumări să dăm fetelor

Creșteți și vă înmulțiți și moșteniți pământul.

Așa a sortit Dumnezeu, ca omul să se unească prin actul născut al căsătoriei, pentru a trăi împreună, iar din această unire, din dragostea reciprocă, să se dea naștere unei a treia persoane, unui al treilea membru al familiei, care mai târziu va fi un membru al societății, venit în mijlocul ei, cu apucăturile, cu îndrumările și cu tot ceea ce Dumnezeu și familia la înzestrat.

Astăzi și chiar de la primele începuturi, societatea omenască, a avut și va avea nevoie de oameni luminați, cari au menirea a ridica pe o treaptă mai sus, destinele societății din care face parte.

Cum vom putea dobândi asemenea membri?

Nu mai prin o pregătire solidă dată fetelor, căci ele au menirea a da societății omenesii, asemenea oameni.

Această pregătire trebuie să înceapă din cursul primar, și continuarea în cel secundar.

Va începe în cursul primar căci nu toate, au norocul și posibilitatea de a merge mai departe.

Din cursurile primare, cum sunt astăzi cele complimențate trebuie să dăm în sufletul ei, dragostea, cea dragoste de mamă, cu care ea ca și noi, am fost cuprinși și alinați lângă sânul mamei.

Dar aceasta nu e suficient. Micuțul, noua ființă, venită pe lume, este atât de plângând, încât are nevoie de un protector. Și acesta nu este altul decât însăși mama.

Pentru a corespunde cerințelor unei mame, trebuie să fie foarte pricepută.

Trebuie să cunoască diferite principii igienice, care să se poată ușor aplica, atunci când se simte nevoie.

Să știe cum să crească această mică ființă, pentru a da țării, un om bine format sub toate raporturile.

Cei din vechime, făceau foarte mult la forma corpului dându-i se o mare îngrijire, căci se știe că, numai într-un corp sănătos, poate să trăiască o minte sănătoasă.

Și aceasta o va face, lăsând copilul în mijlocul naturii, dar sub supravegherea ei.

Traiel în aer liber, în arșița soarelui, are o mare înfrăiere asupra părții fizice cit și psihice.

Având în vedere numai aceste principii, corpul va lua o dezvoltare normală și proporțional cu aceasta se va desvolta și celelalte facultăți.

Va deprinde copilul de mic să respecte, să se incline celui atotputernic. Aceasta o va face, dând însăși exemple prin a merge la biserică, al lui și pe el căci în acest timp, copilul imită totul la început, iar mai târziu acestea se vor cementa în sufletul lui. Exemple de credință avem destule. Luându-ne pe noi, chiar din cele mai vechi timpuri, din timpul năvălirii barbarilor, vedem că am putut rezista ca oameni și ca popor, datorită numai credinței nestrămutate în Dumnezeu, care am moștenit o dela înaintașii noștri.

Va face pe copil un bun iubitor de neam și țară. Pentru aceasta sunt destule exemple și povestiri din zilele de grea cumpănă, și zilele de glorie prin care a trecut neamul nostru.

Va scoate în relief exemplele de jertfă și fapte mari, demne de laudă, săvârșite de oameni demni de laudă, cari cu sângele lor au stropit pământul țării noastre.

Va face din copil un adevărat om moral, dând ea însăși exemple de moralitate, de dreptate față de soțul ei. Copilul care observă și înregistrează totul, va pleca cu acele apucături și porniri pe cari le-a văzut în familie. În fața copilului nu trebuie discutate diferite chestiuni de ordin familiar, bine înțeles cele, căci el va lua exemplu

de asemenea purtări și mai târziu când el va deveni ceace ei sunt astăzi, va urma și el ceace a văzut și a primit dela dănașii, tocmai din timpul copilăriei lui.

Și atunci când se găsește în fața acestei grele sarcini, de a forma și da nouă pe viitorii cetățeni de mâine, căroro le vom încredința lor ceace am primit dela înaintașii noștri, trebuie să primimească întâiu ele această pregătire, în această pregătire, în această direcție și acestea nu se capătă decât în școală.

Căci numai datorită culturii, primită de aceste fețe având în vedere rolul pe care îl joacă în viața socială, vom putea merge cu pași siguri pe calea progresului și a civilizării.

Gh. Constantinescu
Învățător

Invenții noi

Omul automat la telefon

Mintea omului mereu e în născocirea multor taine, care înain e dacă ar fi fost aduse la îndeplinire, cu drept cuvânt, s'ar fi numit minuni.

Un inginer englez, anume King, a făcut un aparat care se pune la telefon, și dacă în locuința unde e telefonul nu e nimeni, cu ajutorul acestui aparat inventat, se ridică în mod automat receptorul și răspunde.

«Sună telefonul, nu-i nimeni, atunci receptorul se ridică automat și o placă de gramofon intră în activitate, dând celui care chiamă următorul răspuns:

«Automatul vorbește. Persoanele nu sunt acasă. Vă rog dați-ne numele și numărul dv. la telefon».

Dacă acel care a chemat se supune acestei cereri, răspunsul său este înregistrat pe o placă a automatului. Când acel care lipsește se întoarce acasă, poate constata cu precizie de câte ori a fost chemat la telefon și cine l'a chemat.

Dacă aparatul este instalat într-un magazin sau birou, el poate răspunde astfel:

«Inchidem la ora 6, Biroul se deschide mâine dimineața la ora 9».

Aparatul poate fi întrebuințat și la cnemarea pompierilor în caz de foc. Pentru aceasta este pus în legătură cu un termometru de o construcție specială.

Dacă izbucnește focul în locuința respectivă și temperatura se ridică până la anumit grad, aparatul cheamă centrala și spune:

«Aparatul vorbește de oarece a izbucnit un foc la numărul cutare».

C. C. R.

CONȘTIINȚA

Ce înțelegem prin conștiință

Cuvântul *conștiință* se găsește azi pe buzele tuturor. Cu toate acestea înțelegem lui nu e lămurit pentru toți. Zice m, de pildă, despre cineva că e *om fără conștiință*. Ce înțelegem prin aceasta? Că e un om fără pășare către simțirea de bine, că face răul fără a se gândi, că ușor calcă peste nevoia altuia. Dacă despre altul spunem că e *conștiincios*, înțelegem că e un om cu simț către datoria lui, că te poți bizui pe el. Atunci ce urmează din toate acestea? Urmează că a avea conștiință înseamnă a avea simțul binelui, adică puterea prin care deosebim între bine și rău, ne dăm seamă ce e unul și ce altul și nu rămânem reci în fața faptelor de bun și onorabile. De aceia e drept să numim conștiința *simțul de a deosebi între bine și rău*.

După cum omul are simțurile trupei, precum văzul, auzul și altele, asemenea poate avea și un simț sufletesc, prin care el se circumește în latimea morală a vieții. Deci conștiința este un simț al vieții morale.

Omul nefiind ființă numai trupescă, ci avind și suflet, înseamnă că simțul conștiinței e zestrea sufletului. Celelalte viețuitoare au numai simțurile trupului, omul îl are și pe al sufletului. Numai el are simțul deosebit de bine și rău. Deci conștiința este o parte proprie a vieții omenesii și prin aceasta este o podoabă, o vrednicie a sa, un semn prin care el este mai presus de tot giru. cellalt al viețuitorilor. A spune (cuiva): «Nai conștiință», este ca și cum i-ai spune: «Ești țiar»; ești căzut din treap a înalt omenescă».

Unei vieții obișnuite nu poate să-i pare rău de ce a făcut. Despre om însă se zice că poate avea *mustrarea conștiinței*, adică simțul binelui să arate omului că nu a făcut cum trebuia în cutare împrejurare și că ar fi trebuit să facă altfel. De aceia, prin conștiință, ni se deschide o latime foarte vrednică de cunoscut din viața sufletului și anume felul cum funcționează viața morală a omului, care este mult mai tainică și mai fejurită decit viața trupescă.

În graul obișnuit, conștiinței i se mai zice și *cuget*. De aceia vorbim despre *mustrarea cugetului*.

II

De unde e conștiința?

Dacă numim conștiința un simț, înseamnă că el este ceva organic al ființei omului, și atunci urmează că conștiința se găsește sadită în om din însăși plămădirea sa ca

ființă omenescă. Dacă însă cineva ar zice că simțul se găsește în om din capul locului și că copilul vede din însăși clipa cîm a deschis ochii, pe cînd nu se poate spune că el ar simți cu conștiința tot de atunci, nu ar urma că conștiința nu este un simț legat de om ca ochiul sau auzul, ci că este ceva care se adaoga din afară? Răspundem că conștiința este un simț al vieții morale și că el nu intră în funcțiune decit atunci cînd și viața morală începe a prinde ființă, adică pe măsură ce viața sufletescă se înlățește în om. După cum și puterile trupei nu sunt depline în om din capul locului, și se trezesc treptat-treptat spre deplina lor lucrare, așa și viuiciunea sufletescă își ia zborul pas cu pas și noi zicem că ab a la vârsta de 7 ani copilul se găsește în starea de a alege între bine și rău și a putea simți deplin ce e una și ce e alta. De aceia și Biserica pune vârsta de 7 ani ca cea dela care copilul să se poată spovedi, fiindcă abia de atunci se poate zice că e în stare de a judeca între bine și rău.

De aci nu ar fi cu dreptul ca cineva să spuie că conștiința ar fi un adaos străin la făptura omului, ceva care s'ar putea căpata prin buna creștere și învățatură și că ar rasari oin trailui împreună al oamenilor, fiindcă se trezește tîrziu. Nu, ci e felul ei de a eși la iveală mai tîrziu, după cum și judecata este organică în ființa omului și totuși nu iese la iveală din capul locului.

De oarece omul e făptura lui Dumnezeu, făcută după chipul și asemănarea lui, mai cu seamă

din lucrarea conștiinței cunoaștem pe om ca zidire a lui Dumnezeu, fiindcă simț rea pentru bine este tot ce poate fi mai vrednic și mai înalt dintre toate însușirile omului, chiar mai vrednică și mai frumoașă decit însuși darul minții. Căci mai vrednic este omul care n'are multă învățatură, dar este om drept, bun și cuvincios, decit acel care ar avea învățatură, dar simțul pentru bine și dreptate ar bate în el numai slab.

De aceia mai cu seamă prin conștiință cunoaștem pe om ca plasmuire a lui Dumnezeu și drept s'o numim *glasul lui Dumnezeu în om*, oglinda în care vedem pe Dumnezeu, grăuntele sadit de Dumnezeu în ființa noastră pămîntescă pentruca să crească în ea florile cerului. Conștiința vine dela Dumnezeu și dovedește că și noi suntem dela El.

III

Lucrarea conștiinței

Conștiința poate lucra și a-și face simțita puterea ei în orice stare a vieții omului. O putem găsi la omul cel mai de rînd și la cel mai sus, la cel mai neînvațat și la cel învățat, la cel tînar și la cel bătrîn. Cu toate acestea ea poate fi ajutat în lucrarea ei. După cum omul e ființă cu minte, dar aceasta poate spori prin învățatură, tot așa și conștiința se poate ascuți prin tratarea omului între alți oameni cu conștiința vie, apoi prin punerea înaintea lui a marilor pile ale oamenilor cu conștiință și mai cu seamă prin turnarea în suflet a poruncilor lui Dumnezeu.

Tot așa conștiința poate slăbi și se poate timpi, dacă ești pus a trăi între oameni strîmbi și păcătoși, după cum și mi tea se poate prosii și să dai înapoi dela ce ai fost odată. Dacă, între astlel de oameni, te-ai deprins a păcătui, conștiința slăbește și glasul ei abia se mai aude, ca și la oamenii care pot ajunge orbi sau surzi.

Deci conștiința poate lucra pe felurite trepte de tîrie. Putem avea o conștiință *dreaptă*, cînd judecăm lucrurile după adevărul lor, dar ea poate ajunge a fi și *strîmbă*. Pu em avea o conștiință *vie*, după cum putem poate ajunge să fie și *a lormită*. Conștiința *vie* este *trează*, se mișcă îndată pentru lucrul cel bun, sare pentru el. Omul săritor e omul cu conștiința *vie*. Cel cu ea adormită e molatec. Vede nedreptatea și rămîne greoi. Nu-i doare răul altuia. De aceia trebuie să lucrăm asupra conștiinței ca să fie *trează*, *vie*, *puternică* și să se cunoască bine că suntem ființe cu suflet în care răsună glasul lui Dumnezeu.

Cugetări

Tiranii, cari în chip absolut domnesc asupra altora, uită că prin aceasta ridică o forță invizibilă, care va reduce în pulbere puterea lor. Cei oprimați găsesc un razăm puternic în legea echilibrului moral. Aerul, care este așa de ușor, dă naștere la uragane, că-ora nimic nu le rezistă. Cel tare disprețuește această lecție și nu ține socoteală de forța celor slabi, cari se aliază cu Dumnezeu.

o

Nu mai atunci va străluci viitorul într'o aureolă de glorie, când va domni în atmosferă calmul stăpînirii de sine și țării pură a iubirii.

Tagore

A. S.

Doamne, Doamne, cîte mai sunt

Cînd stai cu condeii în mîna, să însemni faptele câte se petrec și să le tîlcuiești pentru buna învățatură a cititorilor, te uimește mulțimea isprăvilor, pe care o simoasă zi și te pune înaintea. Atîtea se petrec, că nu și ajunge vremea să le însemni și să le tîlcuiești pe toate. Și se mai plîng ziaristi uneori că e sărăcie de materie, că nu au ce scrie! De unde, cînd se petrec atîtea rîmîtași și atîtea lucruri cari nu trebuie trecute cu vederea, în-că nu știi către care să te îndrepți mai întîi! Și nu vorbim de faptele mari ale vieții politice, financiare, economice care merită a fi discutate pe larg, ci de mici mîrunțisuri ale zilei, care însă pot fi tot atîtea semne despre vrednicia ori ticăloșia vieții obștești.

Luăm ziarle de Duminică 10 Februarie, care după

Invenții noi

Postul de emisiune radiofonică din București

Încă un pas mare spre p ogres ce l'am făcut. La București, cu data de 15 Octombrie, a început să funcționeze un post provizoriu de radiofonie. Acest post va funcționa numai pînă în Iunie 1929, adică pînă la punerea în funcție a celui mare, ale cărui emisiuni vor putea fi auzite în toată Europa.

Noul post e format dintr'un salon tapisat totul cu catifea. Pereții despărțitori au între ei un strat de 20 centimetri de rumegătură de plută ca să absoarbă orice vibrație produsă în sală. Perdeaua are de asemenea un strat gros de flanelă peste care este așezat un covor gros de pluș. Plafonul e și el acoperit cu pluș așezat în falduri. Geamurile sunt duble, de cristal, ca să nu aibă vibrații.

În acest salon se află un pian de concert, iar în spațiul liber poate încăpea o orchestră de 20 persoane. Tot aici mai este și un salon mic, care servește pentru conferințe.

Pe o rază de 40—50 km. postul va putea fi auzit cu aparate simple. În părțile mai depărtate ale țării, va putea să audă numai posturile puternice de recepție. Se impune prin urmare ca fie la Brașov sau în alt oraș din centrul Ardealului să fie instalat postul de la P. T. T. sau în altul completându se astfel postul de la București.

C. C. R.

Tara muncii createare: Elveția

(urmăre)

Prof. C. Mureșanu

31. I. 1929, Geneva.

Această creațiune, deci, nu e legatură cu nici un caracter istoric, real și totuși e produsul celei mai reale realități: sufletul unui popor pîins în avântul suprem: — eroic. Și, ca urmare rodul închipuirii a devenit realitate, o realitate simbolică, un simbol forță de unitate națională, care asigură independența și prin ea valificarea geniului popu lar. Astfel s'a încheat iicoana lui Tell.

Prin Tell, soția libertății a tăiat cărări de lumină în sufletul tuturor neamurilor încătușate. Prin Tell, elvețienii intră în conștiința morală a lumii întregi. Înainte de a se afirma ca o mare putere politică și apoi culturală, Elveția dă în epoca eroică pilda forței morale cu izvoare, nu în căți-vale aleși, și nici numai într'o clasă socială, ci în nația întregă. Iată realitatea în închipuirea căreia a răsarit simbolul: Tell. Poetul proiect: Schiller a veșnicit acest sim-

bol în epopeia libertății: Wilhelm Tell. Aici, prin Schiller găsește Tell i, prin Tell, însăși poporul elvețian din vremea vrierii eroice: «Nu! Puterea tiranilor are un slărșit. Cînd cel robit nu și mai poate nicaeri alla dreptul său, cînd lanțurile se mai pot purta atunai omul își smulge din cer drepturile veșnice...». În acest aer spiritual, înviator drept ca sultarea Alpilor, s'a încheat Confederația celor opt țărișoare: Uri, Schwytz, Unterwald, Lucerna, Zürich, Glaris, Zug și Berna. Biruințele militare vin ca dela sine. Cînd fiecare ostăș purta în suflet iicoana lui Tell, repetăm, rod al imaginației și sentimentului patriotic, deci cînd țăranel soldat era biruitor sultelește, înfrîngerele austriacilor apar ca faptul cel mai natural.

Iată că în 1315, se dă o luptă istorică între numeroasa armată a lui Leopold de Austria și mica

ostire a celor trei cantoane elvețiene. La piciorul muntelui Morgarten, și în lața lacului Argeri, au stat în cutremurătoare înclătare: tirania lacomă, trulașă, cutezătoare și: cultul patriei libere. Au biruit elvețienii și prin ei un principiu spiritual. Totuși, austriacii nu renunță la poftele lor de cucerni; și aceiaș măsura creștea în elvețieni hotărîrea întru apărarea țării. Din nou și anume în 9 Iulie, 1385, stau la Sempach, fața în fața două armate, două principii morale. Austriacii erau de trei ori mai numeroși decit elvețienii. Cavaleria austriacă, descălecată formează un zid de fer, care trebuia străpunsă de ostășii cantoarelor elvețiene. Și atunci, într'un minut decur de natură: în lața lacului Sempach, și în mîntoria de veacuri a munslet iicoana lui Tell, repetăm, rod al imaginației și sentimentului patriotic, deci cînd țăranel soldat era biruitor sultelește, înfrîngerele austriacilor apar ca faptul cel mai natural.

Iată că în 1315, se dă o luptă istorică între numeroasa armată a lui Leopold de Austria și mica

inții, cu vorbele: «Tovarăși, eu vă deschid victoria! Să aveți grijă de soția și copilașii mei». Într familie și patria liberă nu alege. Merge sigur la moarte, asigurînd viața țării. Austriacii renunță la poftele lor de cucerni în dauna elvețienilor, Biruința dela Sempach înseamnă apusul tiraniei austriace și răsăritul unui principiu, unei legi morale scrisă de eroismul țăranel elvețieni: «Conștiința națională rupe ziduri de aramă».

Urmările acestor biruinți militare sunt incalcutabile în cimentarea legăturilor sufletesti. Victoria care adeseori desbînă frații între dănașii, îi leagă. Legăturile vechi — confederația spirituală — se lărgesc îmbrățișînd cu adîncime țările unite. În cadrul acesta sufletesc, unde patriotimul înseamnă solidaritate morală, cresc ca dela sine forme de viață juridică și economică. Ditele își maresc activitatea. Apar legi importante, cari dau trup suveranității cantonalelor și cer nu numai elvețienilor împlinirea datorii cetățenești, dar și străinilor. Aceștia erau obligați nu numai la un

civism negativ: adică să nu facă rău confederației. În baza legii, erau îndatorăți să contribuie la ridicarea patriei. Bună și mîntoasă lege și pentru vremea de azi.

Aceste rândueli cuprinse în «Cartea Preoților» (1370) sunt urma de acele cuprinse în «Conventul dela Sempach» (1393). Aici vedem dispoziții minunate pentru vremea de azi. Iată câteva puncte: cantoanele nu pot porni războiu din propria lor autoritate; în războiu, bisericile, mănăstirile, femeile și copilele să fie respectate. La temelia acestor fapte, creatoare de glorie și datătoare de legi și datini, vedem ce? Așa dar, acelaș suflet popular elvețian, neostenit în avântul său creator de libertate prin frăție între frați și sabie dărză contra dușmanilor, suflet creator de unire, care garantează munca, suflet creator de muncă, care garantează știința: legea între om și om și între om și Dumnezeu.

Cititi și răspânditi «Cultura Poporului»

o socoteală foarte sucită, poartă data de 11 Februarie. Ne uluim în mulțimea materiilor care ne stau înaintea.

1. Mai întîi este turburătoare treabă a calendarului, pe care, cînd o credea isprăvită, atunci e mai încurcată. Noi avem foarte mult de scris despre aceasta și ne este prea rar că putem scrie abia la popasuri de o săptămână, cînd aceste lucruri sunt de scris și cu zi.

2. Iată, apoi, în ziarul «Universul», știrea din Iași despre oamenii din Cura-Văii, Fălcui, care s'a dus în Com. Stănileni, să boteze copilul înfășurat în cojoc, dar la biserică ia copilul de unde nu e. Au adus numai cojocul fără copil, cași oamenii dela Galați care au dus la cimitir numai sicriul fără mort și au slujit preoții sicriul gol și abia la cimitir s'a văzut că nu e nimic înăuntru. Mortul fusese uitat la spital, iar deșeptii de ciocli nu s'au minunat că sicriul e prea ușor. Cei cu botezul însă nu uitaseră copilul, dar beți fiind, l'au scăpat pe drum și, cînd au căutat, bietul nevinovat înghetase și și dăduse sufletul!

Apoi câte nu sunt de spus despre așa urmare a beției și despre felul omului de a se gândi la Dumnezeu și a faptu lui cele ale necuratului!

3. Alta în «Dimineața»: Foamete mare în Basarabia. Dar de ce e foamete? Fiindcă a fost o secetă mai dihai ca altele? Nu, ci fiindcă oamenii nu știu să lucreze pămîntul și apoi fiindcă beau și ce au. Numai cu o parte din ce dau pe beție, ar putea trece ușor greul sărăciei. Ei vedeți, nu este acesta fapt de discutat și de stat de vorbă despre el!

4. Tot în «Dimineața» și pe aceiaș pagină: O tînară fată care și-a ridicat zilele, fiindcă a citit cărți ticăloase care i-au otrăvit sufletul și au făcut să urască viața.

5. Tot în «Dimineața», faptul foarte îm bucurător, despre mijlocirea societății «Temperanța», care luptă împotriva beției, către prezidenția Consiliului de Miștri, ca să se rînduască ziua de 1 Iunie ca «zi a temperanței», cînd să se facă predică, să se fie cu vîntării, conferențe, să se facă manifestări, să se scrie articole împotriva beției și astfel să se dea un iurș asupra beției și bețiviilor. Foarte bună gândire!

6. În sfărșit, iată, în «Universul», o osândă, care socotim că are să facă bună treabă: Judecatoria din Costești, Argeș a dat 40,000 de lei amendă și 2 ani închisoare brutarului Alexandru Vasilescu din acea comună, care dădea lipsă la cântar și, deși mai fusese pedepsit, nu înțelegea să se lase de nărav. Așa pe deapsă mai înțelegem și noi, nu ca a șoferului care, dacă a omorât omul și a luat 6 luni de închisoare, un ziar a strigat că eh! așa mai merge și că o să intre mîntea la capul șoferului! Cu astfel de pedepse o să intre incurajarea la omor, nu mîntea, dar cu cea dată brutarului, socotim și noi că o să intre și mîntea.

Iată fapte, dintre cele mărunte, la care te poți opriti din destul. Dar câte altele din cele mari, la care de asemenea te poți opriti, precum ciocnirile dintre mohamedani și hinduși în India, înțelegerea dintre Italia și Vatican, toate din cele două ziare din acea zi. Și dacă am mai fi căutat și alte ziare, câte alte fapte n'am fi găsit! așa că fiecare să își toarnă un vraf de materiale pe care numai răgaz să ai să le poți însemna și deghioa.

Nu mai cînta nu vrea nu găsește materie de discutat mîntea lumii și de a o pune să gîndească și să se cuminețască. Multe poate afla și învața omul, numai să vrea să asculte și să bage la cap.

N. SILUREANU
Profesor Universitar.

Scoala normală „V. Lupu”

Intre institutiile de cultură ale Iaşului, Şcoala normală „Vasile Lupu” ocupă un loc de frunte, atât prin vechimea ei — înfiinţată în 1856, — cât şi prin admirabila ei organizare.

La 30 Ianuarie c., — Trei Sfeţele, — şcoala şi-a serbat patronul.

Dimineaţa s'a oficiat un serviciu divin în capela şcolii, de către preotul Şcolii, Pr. Ec. I. Andriescu.

După amiază a avut loc productia festivă.

Dl. M. Gh. Botez, directorul Şcolii a vorbit, arătând fazele de dezvoltare ale şcolii. A făcut apoi o foarte sugestivă paralelă între vieţile sfinţilor Vasile, Grigore şi Ioan şi menirea şcolii normale şi educaţia ce se dă elevilor lor.

Cuvântarea D-lui M. Botez a avut un binemeritat succes şi conferenţiarul a fost răsplătit cu lungi şi calduroase aplauze.

Cum tot cu această ocazie şcoala comemora 25 ani dela moartea compozitorului naţional şi religios Gavril Muzicescu, D-l profesor C. Baci, maestrul de muzică vocală al şcolii a rostit câteva cuvinte, lămurind asistenţa asupra rolului pe care l-a jucat Muzicescu în dezvoltarea muzicii religioase şi naţionale a Românilor.

Iar corurile alese cu o deosebită pricepere din repertoriul bisericesc, popular şi patriotic al lui Muzicescu, cântate cu multă fineţe şi distincţie de corul şcolii, au evidenţiat, pe lângă subtilităţile adânci ale muzicii compozitorului, şi admirabilele calităţi de dirijor ale D-lui C. Baci. Artist în toată puterea cuvântului, înţelegând şi simţind armonia superioară şi sentimentele puternic expresive

mate, ne-a dat momente de adevărată mulţumire sufletească, pentru care îi suntem recunoscători.

În partea doua a serbării, Dl Baci şi-a manifestat o altă latură a talentului său: aceea de compozitor. A cântat o serie de cântece populare, armonizate de D-sa pentru cor mixt şi piano, cu o deosebită artă.

Am ascultat apoi orchestra, cu o minunată Rapsodie pe temă românească a dlui M. Barbu, maestrul de violină al şcolii, cântată cu măiestrie sub însăşi conducerea autorului. Tema, urmărită de autor în trei rapsodii succesive, — am avut ocazia de a asculta şi pe cele precedente iau dat prilej să pună în evidenţă o serie frumoasă de melodii româneşti.

O variantă a aceleiaşi Rapsodii, aranjată pentru fanfare de D-l R. Haas, a fost cântată de fanfara şcolii.

Programul, extrem de bogat şi de artistic, ese din cadrul unei serbări şcolare obişnuite. A fost o manifestare frumoasă a sufletului artistic românesc.

Ţinem să remarcăm o altă ramură de activitate a elevilor, lucrul manual, pentru care elevii au o deosebită înclinare ceiace ne-a dovedit o splendidă expoziţie de lucrări, în special sculptură în lemn.

Serbarea a avut un succes desăvârşit şi credem că nimeni dintre cei prezenţi (şi în asistenţa remarcăm pe dl C. Meissner, fost ministru, I. Simionescu, profesor universitar, M. Sadoveanu, V. Petrovanu, prefectul judeţului, M. Bantaş, inspectorul şef al Regiunii, în afară de reprezentanţii şcolii ai studenţiei şi un numeros public n'au regretat drumul făcut cam greu, în dealul Copoului.

Din ţinutul Mehedinţi

În ziua de 27 Ianuarie a avut loc o frumoasă adunare a cercului preotesc «Broscari» în comuna Broscari.

De dimineaţă s'a oficiat în sobor Sf. Liturghie de către preoţii centrului. Predica zilei a fost rostită de Părintele D. D. Achimescu. Răspunsurile la Sf. Liturghie au fost date de corul centrului. La sfârşitul sf. Liturghii s'a oficiat un parastas pentru eroi la care a ţinut o înflăcărată cuvântare despre eroi Părintele N. Mănescu.

După masă sătenii s'au adunat la şcoală şi aici li s'a

vorbit despre «Credinţă şi fapte bune» de Părintele Mircea Paleacu şi despre «Lumânările de ceară curată» de Părintele C. Pârşan.

Conferinţele au fost tratate deplin şi pe înţelesul poporului. S'au mai făcut citiri şi interpretări din Noul Testament; iar elevii şcolii primare din iniţiativa şi sub conducerea harnicilor învăţători ai şcolii, cari au înţeles să lucreze împreună cu preoţii la răspândirea culturii în popor, au recitat poezii, au cântat şi au jucat piese de teatru potrivite gustului sătenilor.

Seminarul din Edineţi

Ziua de Sf. Trei Ierarhi (30 Ianuarie) este prilej de mare reculegere sufletească pentru toate seminarile din ţară. S'a ales ca patron aceşti luceferi ai creştinismului, cari, încă cu alţii străluciţi părinţi bisericesti, au făcut epoca de aur a erei creştine. Inzestraţi cu aleasă şi solidă cultură teologică, filozofică, juridică şi chiar ştiinţifică, pătrunşi de virtuţi înalte, ei pot fi inspiraatorii viitorilor preoţi care se pregătesc în seminarile noastre. De aceea amintirea lor produce clipe măreţe şi de adâncă înfrăurire asupra tinerilor vlăstare care trăesc în aşezămintele noastre duhovniceşti.

Aşa s'a petrecut şi la acest seminar:

În seara zilei de 29 Ianuarie, în capela Seminarului s'a săvârşit, cu toată podoaba cultului nostru ortodox, privigherea cu sfinţirea ortoselor. Slujba a fost oficiată în sobor de către p. c. Icomon stavrofor Gh. Spinei, profesor şi fost director, ajutat de preoţii Th. Grimalachi, parohul catedralei oraşului şi P. Stănculeanu spiritual al Seminarului şi diaconul Gavril Nagaevschi.

Erau de faţă p. c. iconom st. Corneliu Grumăzescu, directorul Seminarului, d-nii profesori, elevii şi mulţi credincioşi din oraş. Cântările au

fost executate de corul Seminarului, sub conducerea elevului de clasa VIII-a Spănu Gheorghe.

A doua zi dimineaţă, a urmat Sf. Liturghie oficiată de p. c. icon. st. Corneliu Grumăzescu, înconjurat de preoţii amintiţi mai sus, la care s'au mai adăugat încă doi: părintele Gh. Ivanov şi N. Antonovici. Corul a dat răspunsurile sub conducerea d-lui profesor de muzică Alex. Popescu. A predicat elevul Bjola Sergheie din clasa VIII-a. A urmat apoi un parastas pentru cititorii, foştii directori, profesori şi elevi şi apoi un Te-Deum de mulţumire cu care prilej p. c. părintele Director a rostit o scurtă vorbire, urând Prea sfinţitului Episcop Visarion al Hotinului, conducătorul suprem cu ochiul său veghetor al acestei instituţii, mulţi şi fericiţi ani, pentru a se putea bucura de roadele acestei şcoli din Eparhia sa. Capela era, acum, prea mică pentru mulţimea notabilităţilor din oraş şi a părinţilor elevilor care au ţinut să fie de faţă la această solemnitate foarte impunătoare. La orele 1, sfârşindu-se serviciul divin soborul de preoţi în frunte cu părintele director, a trecut în sala de mese a elevilor, unde a luat parte la ospăţul comun, împreună cu personalul administrativ şi cu elevii.

INFORMAȚII

Din Tară

Faptă laudabilă. Părintele Gh. Păunescu dela Biserica «Căramidarii de jos» şi preşedintele Căminului Cultural cu acelaş nume, în Bucureşti a instituit un premiu de 10.000 lei acelei persoane care în timp de un an de zile va da dovada de cel mai bun creştin şi anume: Mergerea regulată la biserică, abateră de la toate viţile, urmarea în mod regulat la conferinţele căminului şi ducerea unei vieţi cumpătate.

Se ştie că Părintele Păunescu este unul din preoţii muncitori, cu o activitate şi o iniţiativă demnă de imitat. Credem că roadele vor fi din cele mai satisfăcătoare.

Incasările statului pe luna I Ianuarie 1929, precum şi cheltuielile sint următoarele: 1.763.811.041 lei s'au incasat, iar suma de lei 839.239.183 s'au cheltuit, prin urmare rămâne în casa statului diferenţa.

În comuna I. I. C. Brătianu din Jud. Ifov cu un fond de 100 mii lei, s'a luat iniţiativa ridicării unui monument eroilor din acea comună.

În cinstea D-nei Maria N. Filipescu, a fost în ziua de 14 Februarie, a. c., o masă la «Casa femeii» pentru activitatea foarte sărguincioasă depusă la «Asociaţia creştină a femeilor», a cărei preşedintă a fost aproape 10 ani.

Din cauza gerului încorporarea tinerilor din Contingentul 1929, s'a amânat pentru 1 Martie, a. c.

Între 21 Septembrie şi 6 Octombrie 1929, va fi deschis la Bruxelles «Le salon de l'enfant».

Guvernul belgian a invitat şi ţara noastră să ia parte la acel salon.

În Bucureşti în luna Iunie, se va ţine un congres internaţional, pentru combaterea alcoolismului în ţara noastră.

Revistă nouă. În ziua de 15 Martie a. c., va apare sub direcţiunea D-lui Georgescu — Obrejiţa o nouă foaie de propagandă culturală şi cu legeri de folklor cu numele de «Lucaefărul» în comuna Obrejiţa şi având ca redactor pe D-nii: Petrovici — Focşani şi M. G. Bălan.

Abonamentul va fi de 20 lei anual, plătit înainte şi va apare odată pe lună. Fiind o foaie de mare folos fiecărui bun român, rugăm pe toţi să o sprijine atât cu suma care este foarte mică, cât şi cu colaborarea.

«Casa femeii» din Bucureşti, funcţionează în mod regulat. Aşa cantina gratuit pentru oamenii săraci şi mai ales pentru văduve cu copii, cari pot lua mâncarea şi acasă.

Cu ninsoarea de acum câteva zile, în jud. Prahova pe unele locuri zăpada a ajuns la 3 m. jumătate.

Conacul din Mirceşti, reşedinţa de odinioară a lui Vasile Alecsandri, astăzi proprietatea D-nei Margareta Cătară, o nepoată a marelui poet, a fost distrus de un foc puternic.

La camera s'a depus proiectul de lege pentru reorganizarea jandarmeriei.

În noaptea de 1 Ianuarie a. c., dela Depozitul de armăsari al Statului, din comuna Parţa, judeţul Timiş, s'a furat de necunoscuţi un armăsar evaluat la 2.000.000 lei.

Aducându-se cazul la cunoştinţa Plutonierului Vorţan Marin, şeful postului Şag, acesta a plecat imediat în urmărire spre Timişoara, de unde a angajat un automobil şi continuând drumul spre Arad, în apropiere de frontieră, a ajuns şi a arestat pe individul Mocsany Antal cu calul furat.

Cercetat individul a declarat că a fost trimis din Ungaria pentru a fura armăsarul şi în caz de reuşită va avea o recompensă de 570.000 lei.

Individul cu actele dresate a fost înaintat Parchetului Timişoara, iar armăsarul predat Depozitului.

Plutonierul Vorţan Marin în urma intervenţiei Comandamentului, a fost recompensat de Ministerul Agriculturii şi Domeniilor cu suma de 3000 lei.

În anul 1927 banditul Miu Drăncea, din comuna Ciclova — Română, Judeţul Caraş, a fost condamnat la muncă silnică pe viaţă pentru crimă de omor. Nu a stat mult în închisoarea Trib. Caraş, şi într-o dimineaţă a sărit gardul închisoarei şi a dispărut.

Compania având informaţiuni că banditul se găseşte adăpostit în casa pădurarului Drăghiescu, din comuna Ciclova, a format o poteră compusă din jandarmii: Plut. Dumitracu Gheorghe, Serg. Instr. Iorgan Marin, Caporalii Ilrim N-lae, Petrea Marin, Ciorbă Ioan, soldaţii Călin Ioan, Bălăşcău Ioan, Ilie Ioan, Cerbu Vasile, Purghele C-tin, Grecu Mihai, Ola Vasile, Onaca Vasile, Badică Dobre, Danuţă Alexandru şi Eşanu Ioan, cari în dimineaţa zilei de 10 Ianuarie a. c. au înconjurat casa pădurarului în care era adăpostit bandit.

Acesta văzându-se descoperit, fulgerător, cu revolverul în mână, a deschis uşa casei, tocmai când jandarmii se apropiase şi dela un pas, în plin, loveşte pe Serg. Instr. Iorgan Marin, apoi continuându-şi drumul spre a ieşi, ca să poată fugi şi scăpa, în munte, la a doua uşă, loveşte mortal şi pe Caporalul Ilrim N-lae, iar în stradă pe jand. solg. Eşanu Ioan care cade rănit.

Fugind printre case banditul a fost ncolţit de ceilalţi jandarmi şi împuşcat mortal.

Cei doi jandarmi victime ai datoriei au fost înmormântaţi cu toată pompa cuvenită, în asistenţa întregii intelectualităţi din Oraviţa.

În decursul ultimilor ani, în raza Comp. jand. Durostor s'au săvârşit mai multe jafuri şi tâlhării de către banda lui Enciu Milanof, care în ziua de 17 Decembrie 1928 a fost împuşcat de Plutonierul de rezervă Voichiţă C-tin, colonist în comuna Chilicadi, judeţul Caliacra în următoarele împrejurări:

Pe când Voichiţă se ducea la moara din comuna Şahinlar — Durostor, pentru a măcina grah, pe drumul din pădurea Chilicadi — Şahinlar, ştiind că e o regiune bantuită de bandiţi, a lăsat în urmă căruţa cu turcul ce'l însoţea, iar el mergea pe o potecă laterală. În acest timp a fost somat de un individ să ridice mâinile în sus, la care somaţiune, Voichiţă odată cu scoaterea mâinei din buzunar, a scos şi un revolver, descărând asupra banditului un foc, răniindu-l.

Distanţa între aceşti doi adversari fiind numai vre-o zece paşi, Voichiţă s'a repezit la bandit, încingându-se o luptă corp la corp, în care timp răuşeşte să mai descarce încă două focuri, răniind pe bandit mortal.

Dându-şi seamă că banditul ar mai putea să aibă tovarăşi i-a luat chiar arma lui şi punându-se la pândă între timp, apar alţi doi bandiţi asupra cărora a descărcat mai multe focuri de armă, dar nu i-a putut nimeri fiind istovit, în urma luptei date cu primul bandit.

De către Prefectura judeţului Durostor s'a intervenit locul în drept ca Plutonierul de rezervă Voichiţă C-tin să fie decorat cu medalia «Barbăţie şi Credinţă» Cl. I-a şi a fi recompensat băneşte.

După împuşcarea fiorosului bandit, jand. Plut. Major Onea Alexandru ajutat de Plut. Hurdună Alecu, Gaiţu Ioan, Dobrotă Ioan, Serg. Instr. Dobrică Marin, Bălan Adam, Caporal Ionita Muşat, sold. Hodinberg Rudolf şi Hagiu Simion, toţi din Comp. Jand. Durostor, după multe cercetări au răuşit să descopere ca găzduitori şi complici ai banditului pe indivizii, Dinciu Gh. Ivan Panel, Căna Ivan Panel, Tudor Candilarof, Petre Tudor Candilarof, Chiru Matei, Ioana Chiru Matei, Gospodina Enciu Milanof şi Ali Ibrahim Ciort, la al căror domiciliu s'au găsit ukrurile provenite din jafurile săvârşite de bandit. Toţi au fost arestaţi şi înaintaţi Parchetului.

În luna Ianuarie a. c. pe teritoriul postului Emirler Durostor, a apărut o bandă de câţi va indivizii înarmaţi care jefuiau şi prădau populaţia.

Jandarmii fiind anunţaţi, au plecat în urmărire jand. Plut. Creţa Filon însoţit de jand. Frt. Şarlea Ion şi soldatul Ciugurescu Mihail.

Jandarmii întâmpinând pe bandiţi şi luând contact cu ei în urma luptei dată a căzut lovit mortal banditul Tudor Dobre Rainof; iar dintre jandarmi a fost rănit în picior soldatul Ciugurescu Mihail.

Sosind în ajutor şi alţi jandarmi, au continuat urmărirea, reuşind a prinde şi pe banditul Iancu Verban Ivan în pădurea Caracuz şi Ilie Minef pe teritoriul comunei Aschiol.

Cercetaţi bandiţi au recunoscut că sunt autorii a 13 jafuri săvârşite pe raza Companiei jandarmi Durostor.

Din Străinătate

La Berlin (Germania) din cauza gerului, toate conductele de apă au îngheţat, aşa că lumea a ajuns a cumpăra apa cu litrul.

Din cauza gerului groaznic ce bântue de la o vreme în Varşovia înmormântările au fost oprite, din cauză că pământul este îngheţat până la câţiva metri adâncime.

În Franţa se va ridica un monument în amintirea eroinei Jeana D'Arc. Acesta se va ridica la Dom Remy. Inaugurarea se va face în prezenţa preşedintelui republicii dl R. Poincaré, în ziua de 19 Mai a. c.

La gurile fluviului indian Gangele şi împrejurimi în 1927, au murit 19360 oameni muşcaţi de şerpi vînătorişi şi crocodili şi au fost ucise 75000 animale tărătoare. Au fost ucşi 1368 de tigri; 1738 de lupi şi 4039 leopardi. Tigrii au sfârşit 1033 de oameni; lupii 465 oameni; leopardii 218. Alţi 260 oameni au fost ucşi de urşi, elefanţi, mistreţi, şacali ş. a.

În Peru din cauza unui cutremur şi din cauza unei ruperi de nori ce a însoţit cutremurul, au murit 50 de persoane.

Cărţi şi Ziare

so site la Redacţie:

Orfana de Serafim Ionescu, piesă de teatru în 2 acte preţul 18 lei, se găseşte în editura «Cartea Românească», Bucureşti.

Invăţătorul Erou tot de Serafim Ionescu, piesă într'un act — Preţul 5 lei — Tipografia «Cultura» din Fălticeni.

Suffete alese, de acelaş autor, piesă în trei acte. — Preţul 20 lei. De cerut la «Cartea Românească» Bucureşti.

În noaptea de anul Nou, piesă în două acte şi Un mic viteaz de Serafim Ionescu. Preţul 27 lei. Librăria «Cartea Românească» Bucureşti.

Bunicii şi Nepoţii, Cercetaşul, Aniversarea Şcolii piese de câte un act de Serafim Ionescu. — Preţul 24 lei, din editura Librăriei «Cartea Românească» Bucureşti.

Unirea, Plevna, Dacia, piese în câte un act, tot de Serafim Ionescu. Preţul 16 lei. De cerut la librăria «Cartea Românească» Bucureşti.

Păcatul piesă ostăşască în trei acte şi Moş Crăciun piesă de acelaş autor. Preţul 24 lei. Editura librăriei «Cartea Românească» Bucureşti.

Tribuna Anul II, apare în oraşul Calăraşi sub conducerea redacţională a D-lui Jean G. Vasiliu. Ziar independent cultural, artistic, etc., cuprinde articole interesante nu numai pentru localnici, ci chiar şi pentru restul intelectualilor.

Remarcăm cu plăcere articolele D-lui J. Vasiliu şi poeziile pline de farmec ale simpativului poet ialomiţean St. V. Păun — Rovine

A apărut în editura: «Cartea Românească», Cunoştinţe Folositoare Seria B. No. 54 Boalele animalelor şi leucuirea lor de Ion Popu — Câmpeanu, Profesor de Liceu Preţul lei 5.

Cu ocazia sărbătorilor ce vor veni, recomandăm cetitorilor noştri, :: frumoasa carte ::

CELE ŞAPTE CUVINTE ALE DOMNULUI HRISTOS PE CRUCE

de ARHIM. SCRIBAN
A se cere dela Biblioteca «PENTRU TOȚI» la toate librăriile din țară
Preţul 6 Lei

RECENZII

Calendarul Național al Ziarului „AMERICA”

Ziarul «America», care apare zilnic în oraşul Cleveland (America), în dorinţa de a fi cât mai folositor românilor din pământul ţării lor şi spre a-i ţine mai legaţi cu cei de dincolo de ocean, a tipărit Calendarul Naţional pe anul 1929, care este în al 18-lea an de existenţă. Preţul este de 1 dolar, (care valorează între 160—170 lei).

Acest Calendar este înţocmit cu foarte multă îngrijire, prevăzută cu numeroase figuri, fiecare având explicaţiile lor; bucăţi de lectură foarte frumoase din autorii cei mai cunoscuţi, pe care cetindu-le simţi că trăieşti viaţa aceia departe de pământul ţării tale iubite.

Din acest calendar fiecare cetăţean, fie plugar, fie învăţător, preot sau ofiţer, sau orice altă ocupaţiune avînd, este bine să şi-l poată procura, căci este un cap de operă, prin felul cum este aşezată materia şi figurile.

Cetiţi acest calendar şi vă veţi vedea departe de casă, departe de cei pe care îi iubiţi, cu dorul în inimă, după cum se vede în versurile unui român, de peste ocean care suspină după ţara lui:

De cînd nu te-am văzut,
Ani de zile au trecut,
Sat frumos, în serii senine,
Şi mi-e dor, mi e dor de tine.

Cînd de drum am fost gătat,
Mama m'a îmbrăţişat,
Soră fraţi au lacrimat,
Satul s'a înduioşat...

Sat frumos cu pomi în floare,
Te visez cu 'nduioşare,
Şi în serile senine,
Mă doresc să fiu în tine.

Vedem dar din aceste versuri publicate în acest calendar cîte lacrimi varşă fraţii noştri de peste hotare pentru căsuţa lor, pentru pomii din satul lor, după părinţi şi după fraţi.

Îndată ce ai cetit cîteva rînduri din această carte îţi viu în minte versurile poetului ce zice:

«Fie pîinea cît de rea,
«Tot mai bine'n țara mea.

De aceia zic, e bine ca fiecare să şi poată cumpăra această carte, din care în orele libere să poată sorbi din viaţa fraţilor noştri din depărtare.

Adresa pentru comandă este următoarea:

Ziarul «AMERICA»
5705 Detroit Avenue —
Cleveland, — Ohio
AMERICA

SIMFONII DIN TRECUT
versuri de cunoscuta scriitoare DOAMNA SMARA; se găsesc de vânzare la Redacţia ziarului «Cultura Poporului». Str. Regală No. 16. Preţul 80 Lei